

Trgovinska in obrtna zbornica

(Dalje.)

II. Gospod svetnik Ivan Perdan poroča vsled dopisa vis. c. kr. deželne vlade z dne 6. julija 1885. l. št. 4058 o vprašanji, je-li dovolitev v izvrševanje obrti kavarnarjev imela sama v sebi (ipso facto) tudi pravico, po dotičnih obstoječih propisih točiti žgane pijače, kakor: likere i. d., predno je zakonito moč dobil obrtni red z dne 20. decembra 1859. l., oziroma: so-li imeli kavarnarji v istem času pravico točiti imenovane pijače, ne da bi jim bilo treba v to posebne dovolitve.

Odsek se je, opirajoč na dotična raziskavanja, izrekel, da so kavarnarji imeli tudi pravico točiti žgane pijače, kakor: likere, rum i. d., predno je zakonito moč dobil obrtni red z dne 20. decembra 1859. l. in da je bila ta pravica vedno zvezana z izvrševanjem kavarnarstva, ne da bi bila v obrtnem pismu posebej imenovana.

Odsek nasvetuje: zbornica naj se izreče v zmislu poročila.

Predlog se vzprejme.

III. Gospod svetnik V. Petričič poroča o vprašanji vis. c. kr. deželne vlade, ima li po misli zbornice pravica za trgovino z domačimi pridelki v sebi tudi pravico, trgovati s slanino (špehom) na debelo; pri tem naj se ozira tudi na letno obdačenje z 2 gold. 10 kr.

Z ukazom dvorne pisarne dne 18. februarja 1813. leta bili so odpravljeni vsi zakoni, ki so omejevali notranjo trgovino za živež, kateri se je prištevala tudi trgovina z žitom.

V svobodno trgovino za živež spadajo po gubernijalni okrožnici z dne 17. marca 1813. leta: 1. vse vrste žit, seno, slama in vse vrste sočivja; 2. vse vrste moke; 3. mlečni pridelki; 4. velika in mala klavna živina, slanina (špeh), loj, sveče in milo. To razsojajoč bi se dalo trditi, da obsega trgovina z domačimi pridelki, kakor se je v času razvijala, tudi trgovino s slanino, ker je slanina domač pridelek, trgovina z domačimi pridelki pa obsega malo da ne vse v trgovino za živež spadajoče stvari.

Ker se za trgovino z domačimi pridelki običajno razumi le trgovina z domačimi pridelki na debelo, moralo bi se trditi, da obsega pravica za trgovino z domačimi pridelki tudi pravico za trgovino s slanino na debelo.

Ali v slučaju, kakor v predstojećem, ko se je od vršilnega kapitala 20 gold. odmerilo 2 gld. 10 kr. letne pridobnine, je vendar le težko misliti si, da bi obsegala pravica za trgovino z domačimi pridelki, med katere se štejejo običajno: žito, sočivje, mleti pridelki, suho sadje, méd, vosek, deteljino in travino seme itd., tudi pravico za trgovino s slanino na debelo; to tem manje, ker se navadno za trgovino s slanino, maslom in klavno živino prosijo posebna obrtna pisma.

Odsek tedaj misli, da v predstojećem slučaju pravica za trgovino z domačimi pridelki ne obsega pravice za trgovino s slanino na debelo, torej predlaga: zbornica naj se izreče v zmislu poročila.

Gospod svetnik Perdan je proti odsekovemu predlogu, ker je slanina domač pridelek, kar odsekovo poročilo samo priznava, in trgujejo ž njo na debelo trgovci z domačimi pridelki; govornik predlaga toraj tudi, naj slavna zbornica v tem zmislu odgovori vprašanju vis. c. k. deželne vlade.

Zbornica vzprejme potem ta predlog, ko je zbornični tajnik stvar nekoliko pojasnil in gospod odbornik Fr. Omersa predlog g. Ivana Perdana podpiral.

IV. Gospod Mihael Pakič poroča vsled dopisa c. k. deželne vlade z dne 11. julija 1885. t. l. št. 6725 gledé zadrugovanja v političnem okraji logaškem sledeče:

V teh posvetovanjih zastopal je zbornico nje tajnik. Udeleženci loškega davčnega okraja izjavili so se za tri, oni logaškega za dve in oni idrijskega za štiri zadruge, in sicer po tej-le razvrstitvi:

A. Davčni okraj loški.

1. Gostilničarske in krčmarske obrti z vsemi pravici, mesarji in klavci drobnice,
2. rokodelske in dopuščane obrti, izjemši mesarje in gostilničarje,
3. vse v točko 1. in 2. ne spadajoče, torej posebno trgovinske obrti.

B. Davčni okraj logaški.

1. Gostilničarske in krčmarske obrti z vsemi pravici, mesarji in klavci drobnice; potem vse svobodne obrti s trgovinskimi vred,
2. one v točko 1. ne spadajoče rokodelske dopuščane obrti.

C. Davčni okraj idrijski.

1. Gostilničarske in krčmarske obrti z vsemi pravici, mesarji in klavci drobnice,
2. mlinarji in pilarji (žagarji),
3. one v točko 1. ne spadajoče rokodelske in dopuščane obrti,
4. vse v točke 1. do 3. ne spadajoče, torej posebno trgovinske obrti.

Ker so se udeleženci kolikor mogoče na to ozirali, da bi osnovali krepke zadruge, in ker naj bi se, po mnenji zbornice o določevanju kraja ravno na to okolnost oziralo, priporoča zbornica, kakor je storilo tudi c. kr. okrajno glavarstvo logaško, naj bi vis. c. kr. deželna vlada po izrečenih željah udeležencev določila kraje, po katerih bi se imele razširiti posamezne zadruge v tem političnem okraji.

Gledé zapisnika o številu obrti davčnega okraja loškega opomni zbornica, naj bi se po željah udeležencev kovači uvrstili v II. zadrugo (rokodelske in dopuščane obrti). Vsled tega bi se tudi število v to zadrugo spadajočih obrti narastlo od 41 na 57 in ono III. bi se zmanjšalo s 159 na 143.

V enakem zmislu bi bilo premeniti število obrti davčnega okraja logaškega; ker spadajo kovači v vrsto rokodelskih obrti, bili bi uvrstili v II. zadrugo in bi se povečalo s tem število obrti te zadruge od 91 na 117, ono I. zadruge pa bi se zmanjšalo od 424 na 398.

Tudi v davčnem okraji idrijskem bi bili premestiti kovači iz IV. v III. zadrugo. Vsled tega bi se povečalo število III. zadruge od 69 na 71, ono IV. pa bi se zmanjšalo s 130 na 128.

Ker se dela barvarjev, podobarjev in modistin vendar bližajo bolj rokodelskim obrtom nego trgovskim, bili bi tudi ti v III. zadrugo uvrstiti. Vsled tega bi se število obrti III. zadruge povečalo na 75 in ono IV. bi se zmanjšalo na 124.

Opirajoč se na to predlaga odsek: zbornica naj se izreče v zmislu tega poročila.

Predlog se vzprejme.

Gospod zbornični svetnik Iv. Perdan poroča vsled dopisa vis. c. kr. deželne vlade z dne 23. julija 1885., št. 6602, s katerim se vpraša, da li po tukajšnjih veljavnih obrtnijskih in trgovinskih navadah z vodo zredčeni špirit neha biti kot tak, preden je dober za pitje; da li je na ta način iz njega napravljeno žganje umeti kot novo samobitno trgovsko blago.

Odsek predlaga: zbornica naj pritrdujoč odgovori vprašanje.

(Dalje prihodnjič.)